

Litteratur og lærdom. Dansk-svenske nylatindage april 1985 red. af MARIANNE ALENUS og PETER ZEEBERG. Renæssancestudier 1. Kbh., Museum Tusulanums Forlag, 1987. 161 s. 122 kr.

Bidragyderne er vist udelukkende filologer, de fleste med nylatinske emner som speciale, hvad der har medført en særdeles rummelig fortolkning af renæssancebegrebet som omfattende tiden fra reformation til romantik og som her iøvrigt også medtager Saxo. Der er blandt de filologiske emner en morsom artikel om »At kriga med latinsk vers«, d.v.s. om danskfjendtlig latinpoesi i Sverige. Derudover behandles ligtalegenren i 1500-tallet og brevgenren i 1600-1700-tallet, og der er bidrag om lærde kvinder i både Danmark og Sverige. For ligtalernes vedkommende har forfatteren ærgerligt nok overset, at genrens historie i Danmark har udgangspunkt i de trykte ligprædikener over Christian III. Samlingen er velredigeret med vedføjede summaries på engelsk, kun savnes af læsere uden for kredsen en kort præsentation af forfatterne.

Harald Ilsoe

HOLGER RASMUSSEN: Ret og straf i Danmark. Dansk Folkemuseums samling af retsantikviteter. Nationalmuseet, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1986. 95 s. Ill. 85 kr.

Ret og straf i Danmark er i første række et katalog til Nationalmuseets lille samling af rets- og strafferedskaber. De 45 sider med billeder og billedtekster er uden diskussion den lille publikations tyngdepunkt. Dertil knytter sig 35 siders tekst om retsgrundlag og straffe i Danmark samt 2½ sides litteraturliste. Såvel teksten som litteraturlisten ville have vundet som brugervejledning, hvis Holger Rasmussen havde henvist til og benyttet nyere retshistorisk litteratur. Det må undre, at et værk som *Danske og Norske Lov i 300 år* fra 1983 ikke findes i litteraturlisten, især da denne ikke kun indeholder kulturhistoriske titler om emnet ret og straf.

Selve teksten synes skåret over læsten: de slemme gamle dage da alting var værre, end det er nu. Denne opfattelse i sig selv er en diskussion værd, og den bliver rent faktisk ført, uden at Holger Rasmussen finder, at køberne af kataloget skal indføres i den. Side 11 får man at vide, at »Ribe var således kendt for sin hårde retsforfølgelse«. Muligvis, men udsagnet er kun baseret på et ordsprog. Så tidligt som i 1880'erne antydede Ribe-kenderen overlærer J. Kinch, at Riberret ikke var så slem, som den blev gjort til. Siden har andre bekræftet dette indtryk.

Bag disse overvejelser (eller mangel på samme) ligger det grundlæggende spørgsmål: Kan fortidens og samtidens straffe i det hele taget vejes og måles i forhold til hinanden? Er brugen af *knæknusere* mere brutal end anvendelsen af elektrochok i vore dage? Hvorledes vurderes afskæring af ører i forhold til en længerevarende fængselsstraf? Tanker af denne art ville have været nyttige i et museumskatalog.

Jens Christian V. Johansen